

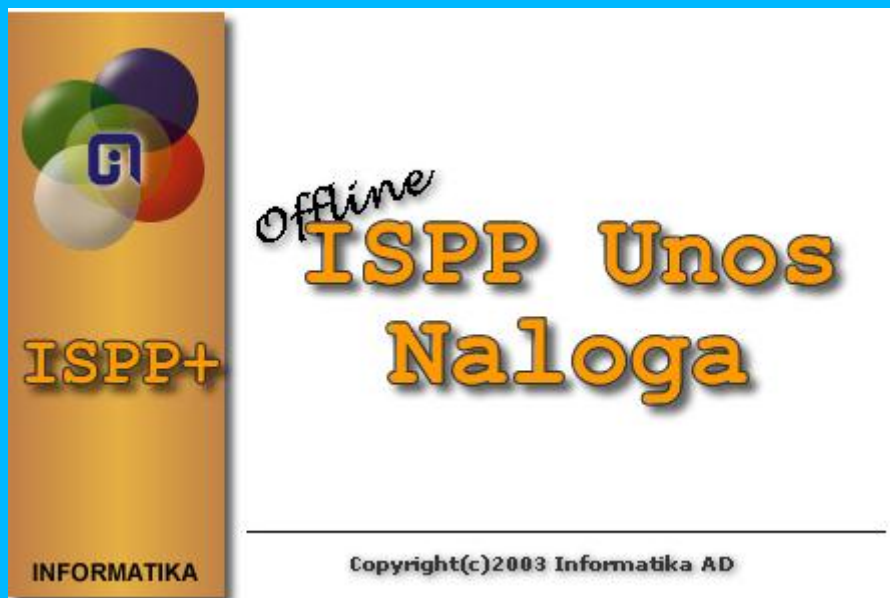
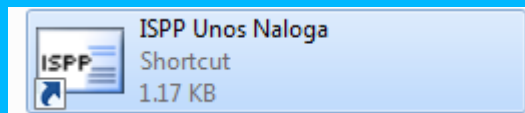
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЗА ТРЕЗОР
ЦЕНТРАЛА БЕОГРАД
Сектор за информационе
технологије

ISPP – Paket za OffLine unos naloga

Пројекат ИСПП плус

поступак са уносом налога, исправкама, припремом за криптовање и израду пакета,
прегледом и штампом пакета и слањем на извршење

***** 2011 *****

ЕВИДЕНЦИЈА МАЊИХ ИЗМЕНА		
ДАТУМ	ОПИС ИЗМЕНЕ	ПОТПИС
21.02.2011. г.	верзија 1.0	

ИЗРАДИО:
Администратор
програмске подршке
Радно место

Часлав Спасић

Потпис

ОДГОВОРАН ЗА ПРИМЕНУ:

Начелник одељења
Радно место

Драган Шобот

Потпис

ОДОБРИО:

Помоћник директора
Радно место

Соња Зигова Ковачевић

Потпис

ДОСТАВЉЕНО: _____

Sadržaj:

1.Uvod.....	3
1.1.Zahtevi.....	3
1.2.Pregled rešenja (ISPP projekat).....	3
2.Off-line unos naloga.....	4
2.1.Programski paket "Off-Line unos naloga".....	4
3.Funkcionalne celine paketa za unos naloga.....	5
3.1.Pristup aplikaciji (logovanje).....	5
3.2.Otvaranje korisnicika.....	5
3.3.Otvaranje računa za rad.....	7
3.3.1.Sopstveni i objedinjeni računi.....	7
3.3.2.Računi komitenata.....	8
3.4.Unos i manipulacija sa nalogima korisnika.....	8
3.5.Ispravka i pregled naloga.....	12
3.6.Import naloga.....	13
3.7.Preseci.....	14
3.7.1.Potpisivanje i priprema naloga za slanje.....	14
3.8.Pregled.....	16
3.9.Izvodi korisnika ne važi od juna 2006.....	17
4.Umesto zaključka.....	18
4.1.Neophodni hardversko softverski preduslovi ISPP paketa za offline unos naloga.....	18
4.1.1.Herdverski preduslovi.....	18
4.1.2.Softverski preduslovi.....	18

1. Uvod

“Integralni sistem Platnog Prometa” (ISPP) je INTERNET projekat. Neposredno, pomoću Internet *browser*-a uključuje učesnika platnog prometa u informaciони sistem Uprave za trezor (UT). Mogućnost elektrоnskог plaćanja između subjekata znatno olakšava i ubrzava novčane transakcije, kroz poboljšanje:

-brzine izveštavanja i plaćanja, tačnosti plaćanja, pokriva sredstava kod plaćanja, sigurnost novčanih transakcija.

1.1. Zahtevi

Servisi i funkcije projekat obezbeđuje korisnicima:

1. - kada korisnik još uvek nije prijavljen na sistem:

- uvid u najopštije informacije o sistemu;
- uvid u šifarnike (imenik UT-a, šifarnik opština, šifarnik sedišta UT-a, šifarnik plaćanja, plan računa, šifarnik delatnosti,...)
- uvid u poruke koje su ostavljene svim korisnicima sistema

2. - kada je korisnik prijavljen na sistem:

- upit u trenutno stanje svih svojih računa;
- upit u trenutne promene na računima;
- preuzimanje tekućeg izvoda;
- preuzimanje tekućeg izvoda za odabranu grupu računa (specijalni korisnici);
- preuzimanje izvoda iz arhive za odabrani datum;
- slanje pripremljenih naloga na obradu;
- pregled statusa poslatih naloga;
- izmena lozinke sa kojom pristupa sistemu;
- pregled istorije, statistike rada korisnika.

2.- kada korisnik nije na vezi (off-line):

- off-line unos naloga;
- off-line kreiranje paketa od pripremljenih naloga;

Svi servisi i funkcije zahtevaju adekvatnu zaštitu prenosa podataka, sprečavanje narušavanja integriteta informacija prilikom komunikacije od korisnika prema UT-u (i obratno), pouzdanu autorizaciju korisnika sistema (i pri prijavi na sam sistem, kao i pri prijavi za korišćenje programskog paketa za off-line unos naloga).

1.2. Pregled rešenja (ISPP projekat)

Projekat ISPP je realizovan na PC računarima u UT. Pri tome ne postoji aplikacija kod krajnjeg korisnika - već samo standardni Internet *browser*.

ISPP projekat obezbeđuje subjektima Platnog prometa korišćenje sledećih servisa i proizvoda:

- **Upit u trenutno stanje na svim računima vlasnika računa**
- **Pregled svih dospelih naloga u korist i na teret svih računa korisnika**

Za sve upite u stanja, za prenos datoteka (*file* transfer) po osnovu tih zahteva i za slanje naloga potrebna je provera autorizacije. Određeni servisi nakon provere autorizacije, a po prijemu zahteva, izvršavaju i pripremu za *file* transfer podataka od računara u UT-u, ka računaru korisnika.

Prikazani na ekranu, rezultati upita, kod korisnika se mogu sačuvati lokalno, u formi spremnoj za knjiženje, ili u formatu za štampanje.

Projekat ISPP se koristi i za izdavanje naloga za plaćanje – elektrоnsko plaćanje. Pod izdavanjem naloga podrazumeva se emitovanje, *file* transfer, unapred pripremljenih naloga subjekta plaćanja. Ovi nalozi mogu biti pripremljeni na računaru korisnika koji služi za vezu sa UT - om, ili na nekom drugom računaru korisnika programskim paketom za *Off-line unos naloga*. Paket naloga koje korisnik pripremi kod sebe (na bilo koji način), je fiksnog opisa i karakteristika, i kao takav se predaje preko *browser*-a UT-u, koji ga dalje obrađuje. **Paket je digitalno potpisan i kriptovan.**

2. Off-line unos naloga

2.1. Programski paket "Off-Line unos naloga"

"ISPP unos naloga" je programski paket za off-line kreiranje naloga i njihovu distribuciju ka UT-u.

Programski paket logički se sastoji od modula:

1) Administracija

1. Dodavanje, brisanje korisničkog imena i lozinke
2. Dodavanje, brisanje, izmena privilegija za rad sa nalozima
3. Dodavanje, brisanje, izmena baze računa (bilo sopstvenih, bilo računa komitenata)
4. Dodavanje, brisanje, izmena osnovnih podataka o korisniku aplikacije (memorandum i slično)

2) Unos naloga

1. Kreiranje logičke celine za unos naloga
2. Kreiranje naloga
3. Ispravka, pregled štampa

3) Šabloni, import/eksport podataka

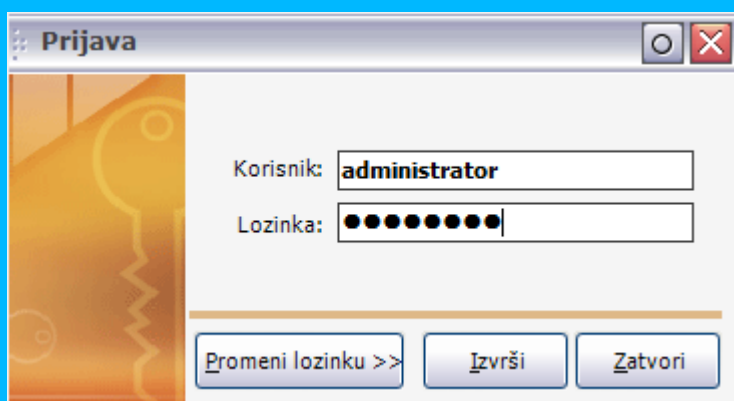
4) Formiranje preseka i digitalno potpisivanje paketa naloga

3. Funkcionalne celine paketa za unos naloga

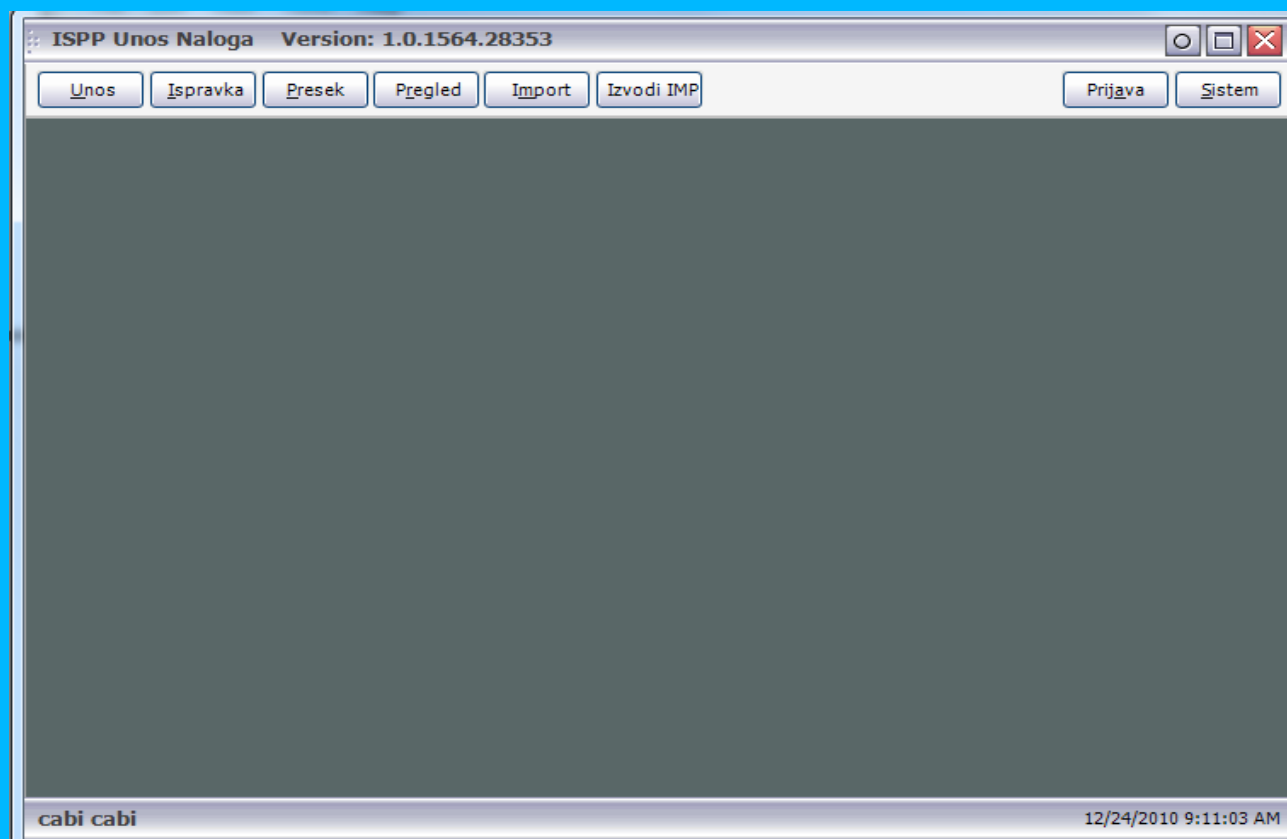
3.1. **Pristup aplikaciji (logovanje)**

Nakon uspešno instaliranog paketa za unos naloga i pokretanja aplikacije, prvi susret sa programom predstavlja prijavu. Osnovni korisnički nalog koji postoji po instalaciji programskog sistema je **administrator** sa lozinkom **password**. Potrebno je napomenuti da je sistem osetljiv na velika i mala slova i da bi o tome trebalo voditi računa kada se kreiraju korisnički nalozi, odnosno kada se koristi aplikacija.

Prvo pokretanje programa traje nešto duže, jer se tada ceo sistem inicijalizuje (vrši se prvi pristup i povezivanje baze podataka, instalacija osnovnih procedura,...). Svako sledeće prijavljivanje je neuporedivo kraće.

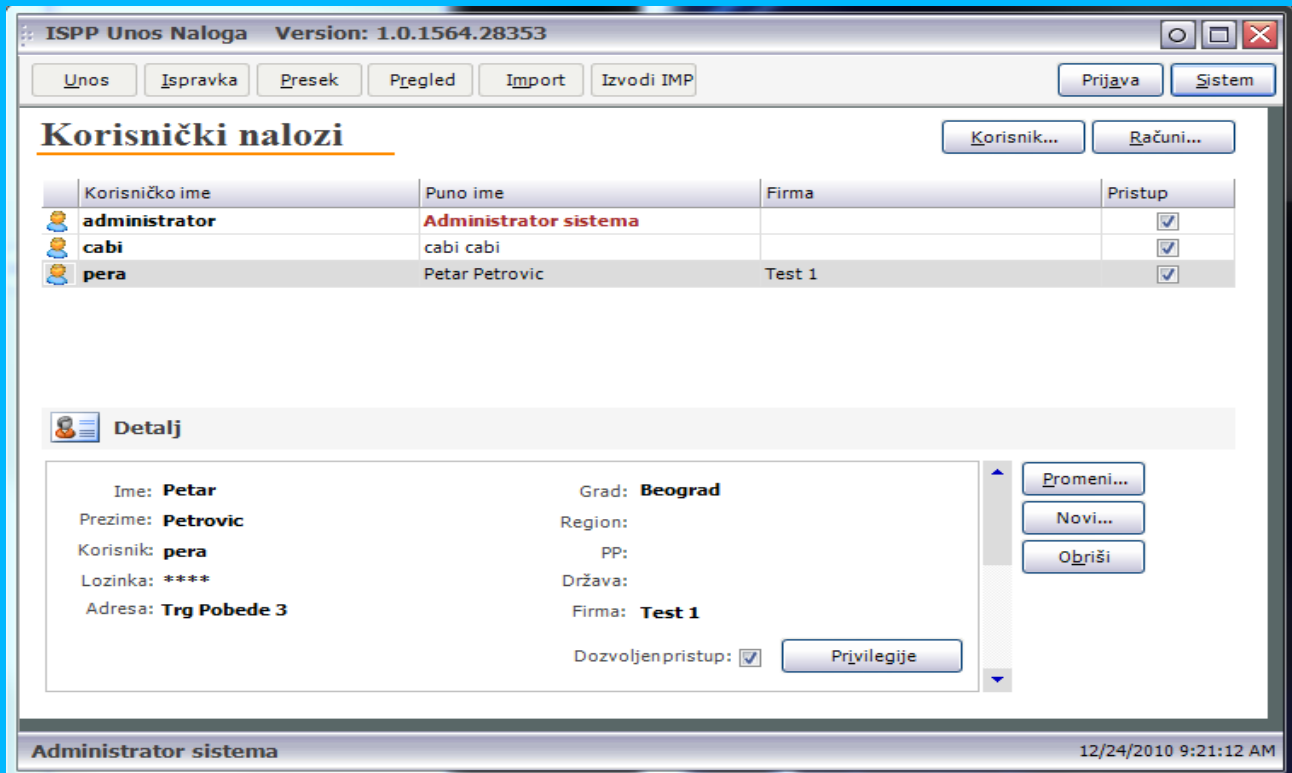
Po uspešno izvedenoj prijavi na programski paket, susrećemo se sa osnovnim ekranom, ekranom sa kojeg je moguće pozvati bilo koju programsku celinu.

Kao što se u dnu slike vidi, na ISPP sistem za offline unos naloga ste prijavljeni kao administrator. To je korisnik koji u programu može sve osim da kreira i unosi korisničke naloge. Ovaj korisnik je najpre zadužen za kreiranje ostalih korisnika koji će manipulirati aplikacijom.

3.2. Otvaranje korisnika

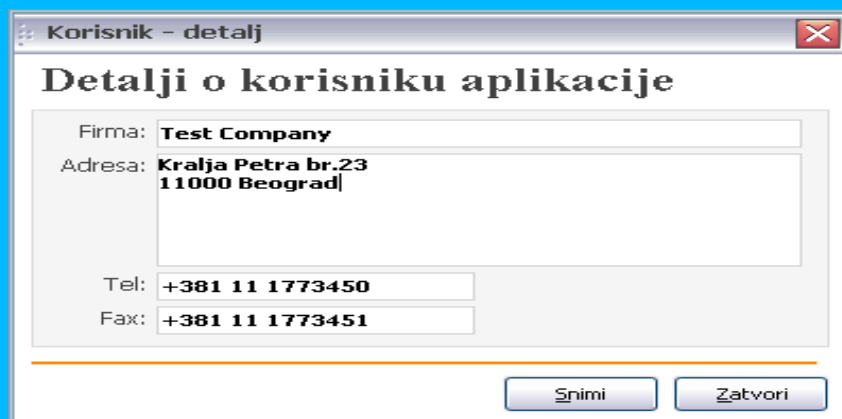
Opcijom **Sistem** sa glavnog menija aplikacije pokreće se programski podsistem za kreiranje i izmenu korisničkih naloga za rad sa unosom naloga. Kada se u dnu prikazanog ekrana odabere opcija **Novi**, moguće je popuniti osnovne informacije o novokreiranom korisniku. Ono što je neophodno za uneti je naziv korisnika (korisnik) i njegova pristupna lozinka. Takođe, na ovom mestu se može i dozvoliti ili zabraniti rad nekog korisnika. Za naš primer mi smo kreirali korisnika **pera** i dodelili mu lozinku. Kada je to ураđено odaberite opciju **Snimi** da bi korisnik bio snimljen. Ako želimo da postojećeg korisnika obrišemo odaberite **Obriši**.

Odmah po kreiranju korisnika, odabirom opcije **Promeni** pa **Privilegije** u prozoru „Korisnički nalozi“, novokreiranom korisničkom nalogu je moguće dodeliti prava koja će imati u toku rada. Jednostavnim odabirom opcija **Da** ili **Ne** korisniku se dopuštaju ili zabranjuju određene opcije programa. Kada smo izmenili privilegije odaberite **Promeni** u prozoru „Privilegije“ pa **Snimi** u prozoru „Korisnički nalozi“ da bi ostalo zapamćeno ili **Odustani** ako smo se predomislili.

На екрану за **Sistemsko podešavanje parametara**, odabirom opcije **Korisnik**, potrebno je postaviti i osnovne podatke o korisniku aplikacije – o firmi koja koristi paket. Ovi podaci nisu neophodni, ali potrebno je znati da će se na svim štampama koje program proizvede, ovi podaci pojavljivati u zaglavlju.

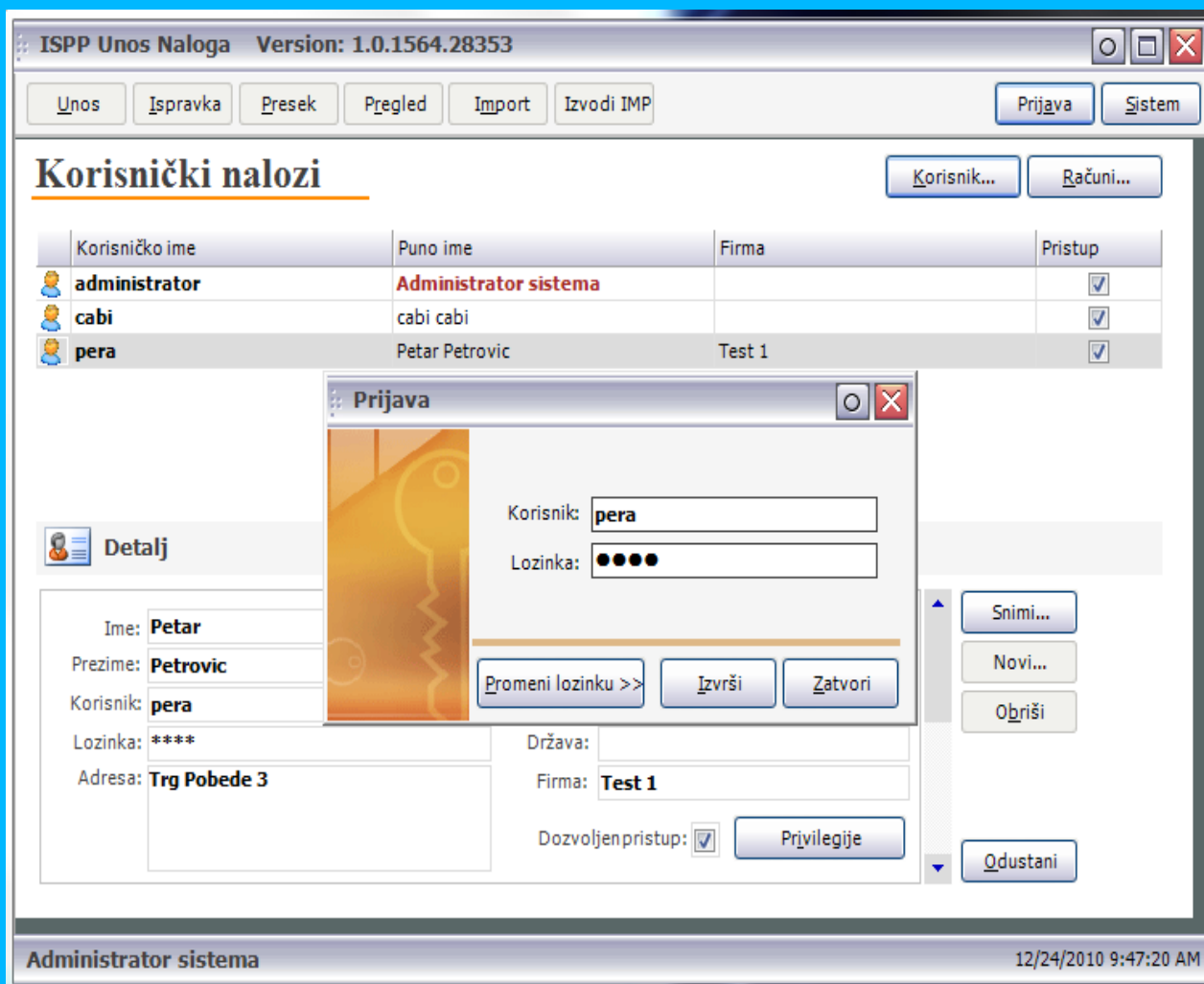

The screenshot shows a window titled "Korisnik - detalj" with a close button. The main heading is "Detalji o korisniku aplikacije". Below it, there are several input fields for user details:

- Firma: Test Company
- Adresa: Kralja Petra br.23, 11000 Beograd
- Tel: +381 11 1773450
- Fax: +381 11 1773451

At the bottom of the window, there are two buttons: "Snimi" and "Zatvori".

Nakon uspešno kreiranog novog korisnika, odmah se možete (ne izlazeći iz aplikacije), odabirom opcije **Prijava** sa glavnog ekrana, i prijaviti na paket novim korisničkim imenom.

The screenshot shows the main interface of the "ISPP Unos Naloga" application, version 1.0.1564.28353. The top menu bar includes buttons for "Unos", "Ispravka", "Presek", "Pregled", "Import", "Izvodi IMP", "Prijava", and "Sistem". The main heading is "Korisnički nalozi". Below it, there is a table of users and a "Prijava" dialog box.

Korisničko ime	Puno ime	Firma	Pristup
administrator	Administrator sistema		☒
cabi	cabi cabi		☒
pera	Petar Petrovic	Test 1	☒

The "Prijava" dialog box is open, showing the following fields and buttons:

- Korisnik: pera
- Lozinka: ****
- Buttons: Promeni lozinku >>, Izvrši, Zatvori
- Država: (empty)
- Firma: Test 1
- Dozvoljen pristup: Privilegije

On the left side of the main interface, there is a "Detalj" section for the selected user "pera", showing:

- Ime: Petar
- Prezime: Petrovic
- Korisnik: pera
- Lozinka: ****
- Adresa: Trg Pobede 3

At the bottom of the application, the status bar shows "Administrator sistema" and the date/time "12/24/2010 9:47:20 AM".

3.3. Otvaranje računa za rad

Sledeći korak u postavljanju parametara aplikacije, svakako je kreiranje računa sa kojima će se raditi. Sistem prepoznaje tri vrste računa. To su **objedinjeni i sopstveni računi (računi firme koja koristi paket), i računi komitenata**, odnosno poslovnih saradnika korisnika. Kreiranje računa se pokreće iz **Sistemskog** dela aplikacije.

3.3.1. Sopstveni i Objedinjeni računi

Odabirom opcije **Računi**, u sistemskom delu aplikacije, i postavljanjem stavke **Objedinjeni računi** ili **Sopstveni računi**, korisnik aplikacije može postaviti svoje račune – račune sa kojima će raditi – odnosno, sa kojih će izdavati sredstva. Osnovne karakteristike računa su račun, naziv i mesto i potrebno je uneti sva tri tražena elementa.

U ovom trenutku bi trebalo napomenuti da se računi koji se unesu u korisničkoj aplikaciji, na ISPP serveru, po prijemu naloga od korisnika, proveravaju i sravnjuju sa podacima UT-a, **tako da je svaka zloupotreba sistema od strane nesavesnih korisnika izbegnuta. !**

Korisnik može postaviti račun u aplikaciju koji jeste njegov, **ali za njega nije registrovan u centrali UT-a. U tom slučaju je potrebno kontaktirati ovlašćene administratore programske podrške u UT-a i zahtevati da se taj, novootvoreni račun pridoda korisničkom nalogu na ISPP sistemu, podnošenjem „Zahteva za izmenu“.**

The screenshot shows a window titled 'Računi' with a sub-header 'Objedinjeni računi'. There are three radio buttons: 'Objedinjeni računi' (selected), 'Računi komintenat', and 'Sopstveni računi'. Below is a table with columns 'Račun', 'Naziv', and 'Mesto'. The table contains four rows, with the last row highlighted. Below the table are input fields for 'Račun:', 'Naziv:', and 'Mesto:' with the values '840 00000066621 17', 'bolovanje', and 'beograd' respectively. At the bottom are buttons for 'Promeni...', 'Novi...', 'Obriši', and 'Zatvori'.

Račun	Naziv	Mesto
840 0000000015650 29	pera detlic-budzetski	beograd
840 0000000027660 83	donacije	Beograd
840 0000000001620 21	sopstveni	beograd
840 000000066621 17	bolovanje	beograd

Preporuka: Sve Vaše račune za plaćanje - unesite pod „Objedinjeni računi“ – jer na taj način omogućujete da se račun i tereti ali i odobrava – prilikom „kompencacija, cesija i asignacija“

3.3.2. Računi komitenata

Računi komitenata su najčešće korišćeni računi pri formiranju naloga za isplatu. Naime, korisnik može sam kreirati račun komitenata unoseći podatke, **ali se računi komitenata i automatski ažuriraju pri svakom unosu naloga.** To zapravo znači da će se svaki «kontrastav» ažurirati u bazi pri unosu naloga. **Celokupna baza se takodje ažurira i pri importu naloga u ISPPPPlus sistem za offline unos naloga (opcija „Import“ – kor. naloga – učitavanje iz fajla“)**

The screenshot shows a window titled 'Računi' with a sub-header 'Računi komintenata'. There are two radio buttons: 'Računi komintenat' (selected) and 'Sopstveni računi'. Below is a table with columns 'Račun', 'Naziv', and 'Mesto'. The table contains 14 rows, with the 11th row highlighted. Below the table are input fields for 'Račun:', 'Naziv:', and 'Mesto:' with the values '840 0000001228660 51', 'OS"BRACA STEFANOVIC"NEUZINE', and 'NEUZINA' respectively. At the bottom are buttons for 'Promeni...', 'Novi...', 'Obriši', and 'Zatvori'.

Račun	Naziv	Mesto
840 0000001213660 43	OS "PETEFI SANDOR"NOVA CRNJA	NOVA CRNJA
840 0000001223660 16	OS "STANKO KRSTIN"RADOJEVO	RADOJEVO
840 0000001218660 78	OS "4. OKTOBAR"VOJVODA STEPA	VOJVODA ST
840 0000000575660 39	OS "DOSITEJ OBRADOVIC"BOCAR	BO^AR
840 0000000584660 05	OS "JOSIF MARINKOVIC"NOVI BECEJ	NOVI BE^EJ
840 0000000569660 94	OS "MILOJE CIPLIC"NOVI BECEJ	NOVI BE^EJ
840 0000001061660 46	OS "MILOS POPOV"NOVO MILOSEVO	NOVO MILO[
840 0000000579660 67	OS "STANCIC MILAN- UCA"KUMANE	KUMANE
840 0000001230660 65	OS "ALEKSA SANTIC - SECANJ	SE^AQ
840 0000001228660 51	OS"BRACA STEFANOVIC"NEUZINE	NEUZINA
840 0000001234660 93	OS"V.DJURICIN"JARKOVAC	JARKOVAC
840 0000001242660 52	OS "VUK KARADZIC"KONAK	KONAK
840 0000001225660 30	OS"ZARKO ZRENJANIN" BOKA	BOKA
840 0000001229660 58	OS "IVO-LOLA RIBAR"SUTJESKA	SUTJESKA

3.4. Unos i manipulacija sa nalogima korisnika

Svakako najvažniji deo aplikacije za unos naloga je rad sa samim nalogima. Njihovo unošenje, pregled, ispravka omogućeni su korisnicima koji imaju pravo da rade sa nalogima.

Do unosa naloga dolazi se odabirom opcije **Unos** sa glavnog ekrana aplikacije. Prvi podaci koji se unose su podatak o datumu naloga i podatak o tome sa kojeg računa se želi izvršiti plaćanje. Datum se preuzima iz sistema te treba voditi računa da je uvek ažuran !. Račun nalogodavca (zaduženja) se unosi bilo kucanjem odgovarajućeg žiro računa, bilo njegovim odabirom iz liste ponudjenih (**klik na 000 + taster F4 + odabir iz table + Unesi**).

ISPP Unos Naloga Version: 1.0.1564.28353

Unos Ispravka Presek Pregled Import Izvodi IMP Prijava Sistem

Unos naloga Zatvori zbirni slog Lista naloga

Datum valute: 24.12.2010 Račun nalogodavca: 000000000000 00 BRZS: RBDGD:

Račun	Naziv	Mesto
840 0000000618661 46	budzet	Jagodina
840 0000000015650 29	sopstveni	Nis
840 0000000027660 83	bolovanje	Beograd

Unesi Zatvori

UKUPNO NALOGA: 0 SUMA NALOGA: 0 Unesi nalog Zatvori

Nakon toga prelazi se na unos konkretnog naloga. Dirkom „TAB“ prelazite sa polja na polje i unosite podatke. Podaci su isti oni koji su obavezni i pri realizaciji fizičkih naloga u UT-u. Jedina razlika je u tome što vam sistem nudi pomoć kod šifara plaćanja ili kod odabira komitenta kojem se žele preneti sredstva.

ISPP Unos Naloga Version: 1.0.1564.28353

Unos Ispravka Presek Pregled Import Izvodi IMP Prijava Sistem

Unos naloga Zatvori zbirni slog Lista naloga

Datum valute: 24.12.2010 Račun nalogodavca: 840 0000000618661 46 BRZS: 201 RBDGD: 358

dužnik - nalogodavac
budzet
Jagodina

svrha plaćanja

poverilac - primalac

cabi cabi
korisnik

šifra plaćanja valuta iznos
000 Din. 0,00

račun dužnika - nalogodavca
840 0000000618661 46

model i poziv na broj (zaduženja)
0

račun poverioca - primaoca
000 000000000000 00

model i poziv na broj (odobrenja)
97

24.12.2010 []
datum valute hitno

UKUPNO NALOGA: 0 SUMA NALOGA: 0 Unesi nalog Zatvori

Šifru plaćanja možete uneti ili unosom ili klikom na polje „Šifra plaćanja“ kada se prikazuje tabela sa svim uplatnim šiframa i svrhom plaćanja. Tekst svrhe plaćanja – **ne možete menjati !**
Iznos se unosi bez „para“ ako ih nema odn, posle „dinara“ unesite „zarež“ (pazite kako je setovanje u „Regional settings“ u Control panelu za „tačku“ odn. „zarež“) pa unesite i pare.

Normalno, tokom unosa naloga moguće je da dodje do greške. **Sistem će signalizirati grešku pojavom crvene optice** ispred polja u kome ste uneli pogrešan podatak ili Vas informisati porukom Kod računa zaduženja ili odobrenja zadnje dve cifre jesu „kontrolni broj po modulu 97“ za račun i partiju banke koji ste uneli.

Kod poziva na broj zaduženja ili odobrenja ako se u predpolje „model“ unese „97“ onda su **prve dve cifre** u poljima „poziv na broj“ – „kontrolni broj po modulu 97“ za ostatak cofara od **3. cifre pa do kraja u polju**

Ako se pojavi crvena optica postavite „vrh strelice miša“ ispod optice – i prikazaće Vam se tekst koji Vas obaveštava – **o ispravnom broju koji treba da unesete !**

Unos računa „odobrenja“ možete uraditi na isti način kao i kod unosa računa nalogodavca (zaduženja) s tim što umesto dirke **što umesto dirke F4 pritisnete dirku f3**, osim ako je unos tog računa **prvi put** te ga morate uneti ručno (i naziv i mesto) posle čega je on trajno smešten u tabelu !

Na slici je dat primer pogrešnog kontrolnog broja kod računa odobrenja. **Sistem je sam signalizirao korektnu vrednost 83 (umesto unetog broja „84“)**. Princip se odnosi na sva polja za unos na desnoj strani ekrana.

The screenshot shows the 'Unos naloga' (Payment Entry) window of the ISPP application. The window title is 'ISPP Unos Naloga Version: 1.0.1564.28353'. The interface includes several buttons at the top: 'Unos', 'Ispravka', 'Presek', 'Pregled', 'Import', 'Izvodi IMP', 'Prijava', and 'Sistem'. Below these are 'Zatvori zbirni slog' and 'Lista naloga' buttons.

The main form area is titled 'Unos naloga' and contains the following fields and data:

- Datum valute:** 24.12.2010
- Račun nalogodavca:** 840 0000000618661 46
- BRZS:** 201
- RBDGD:** 358

The 'NALOG ZA PRENOS' section contains:

- dužnik - nalogodavac:** budzet, Jagodina
- šifra plaćanja valuta:** 221 Din.
- iznos:** 4.560,75
- račun dužnika - nalogodavca:** 840 0000000618661 46
- model i poziv na broj (zaduženja):** 0
- račun poverioca - primaoca:** 840 0000000027660 84
- datum valute:** 24.12.2010
- hitno:** []

At the bottom, there are summary fields: 'UKUPNO NALOGA: 0' and 'SUMA NALOGA: 0', along with 'Unesi nalog' and 'Zatvori' buttons.

A yellow tooltip message is displayed over the 'račun poverioca - primaoca' field, stating: 'Pogrešna kontrolni broj računa. Ispravan kontrolni broj je: 83'. This message is triggered because the user entered '84' as the control number, while the system expects '83'.

ISPP Unos Naloga Version: 1.0.1564.28353

Unos Ispravka Presek Pregled Import Izvodi IMP Prijava Sistem

Unos naloga

Zatvori zbirni slog Lista naloga

Datum valute: **24.12.2010** Račun nalogodavca: **840 0000000618661 46** BRZS: **201** RBDGD: **358**

dužnik - nalogodavac budzet Jagodina svrha plaćanja Promet robe i usluga -finalna potrosnja poverilac - primalac bolovanje Beograd korisnik	NALOG ZA PRENOS šifra plaćanja valuta iznos 221 Din. 389,00 račun dužnika - nalogodavca 840 0000000618661 46 model i poziv na broj (zaduženja) 0 račun poverioca - primaoca 840 0000000027660 83 model i poziv na broj (odobrenja) 97 552738292 24.12.2010 [] datum valute hitno
--	--

UKUPNO NALOGA: **1** SUMA NALOGA: **4.560,75** Unesi nalog Zatvori

U gornjem primeru je u polju „poziva na broj zaduženja“ – ispravno unesen kontrolni broj „55“ na prve dve pozicije.

Polje „hitno“ se koristi kada u njega kliknete i unesete „X“ tako da se „**mala plaćanja ispod 250.000,00 dinara**“ prema poslovnim bankama – **izvršavaju bez čekanja na „kliring satnicu“**. Plaćanja preko 250.000,00 dinara se izvršavaju odmah u takozvanom RTGS-u. **Plaćanja prema našoj banci – 840 se izvršavaju odmah ,bez obzira na visinu iznosa!**

Kada smo došli na polje „Unesi nalog“ – **obavezno kliknite na njega kako bi nalog bio zapamćen!**

Na opisani način unesite i ostale naloge, ako ih imate na teret istog nalogodavca.....a kada ste **završili onda obavezno kliknite na gornje polje „Zatvori zbirni slog“** čime ste formirali „logičnu celinu“ tj „zbirni slog“

ISPP Unos Naloga Version: 1.0.1564.28353

Unos Ispravka Presek Pregled Import Izvodi IMP Prijava Sistem

Unos naloga

Zatvori zbirni slog Lista naloga

Datum valute: **24.12.2010** Račun nalogodavca: **840 0000000618661 46** BRZS: **201** RBDGD: **358**

dužnik - nalogodavac budzet Jagodina svrha plaćanja Promet robe i usluga -finalna potrosnja poverilac - primalac bolovanje Beograd korisnik	NALOG ZA PRENOS šifra plaćanja valuta iznos 221 Din. 389,00 račun dužnika - nalogodavca 840 0000000618661 46 model i poziv na broj (zaduženja) 0 račun poverioca - primaoca 840 0000000027660 83 model i poziv na broj (odobrenja) 97 552738292 24.12.2010 [] datum valute hitno
--	--

UKUPNO NALOGA: **1** SUMA NALOGA: **4.560,75** Unesi nalog Zatvori

3.5. Ispravka i pregled naloga

Greške nastale pri unosu naloga (najčešće korekcija iznosa na nalogu) mogu se **ispraviti opcijom za „ispravku“ naloga**. Ono što se mora napomenuti je opcija filtriranja naloga pri bilo kojoj operaciji pregleda. Naime, moguće je **napraviti šablon selekcije koji će se primenjivati u određenim situacijama**.

Kao što se na slici koja sledi može videti šablon za selekciju dopušta odabir niza mogućnosti koje se mogu primeniti kod pregleda. Tu su pored ostalih i odabiri vrste statusa naloga, mogućnost odabira dela žiro-računa stava ili kontrastava, kao i mogućnost izbora veličine iznosa.

Da bi smo mogli da vidimo u ispravkama zbirne slogove moramo „dečekirati“ polje „**Primeni filter**“

Ispravka unetih naloga

Primeni filter: Filter... Štampa

Zbirni slog:

Status	Račun	Naziv	Mesto	Datum	Broj Naloga	Ukupan iznos
Ispravno	840 0000000030640 67	BUD@ET AP...	NOVI SAD	27.02.2004 20:54	900	123.189.652,66
Ispravno	840 0000000030640 67	MOJ RACUN	BEOGRAD	01.03.2004 00:00	2	2.125.133,40
Ispravno	840 0000000030640 67	BUD@ET AP...	NOVI SAD	01.03.2004 00:14	900	123.189.652,66
					Ukupno: 7199	Total: 987.087.940,41

Status	Račun	Naziv	Mesto	Hitno	Iznos
Ispravno	840 0000001218660 78	OS "4.OKTOBAR"VOJVODA ST...	VOJVODA ST	Da	12,40
BMOZD: 0 PNBZR: BMODO: 97 PNBRO: 08321 Šifra: 985 Svrha: MENJAČKI POSLOVI					
Ispravno	840 0000001213660 43	OS "PETEFI SANDOR"NOVA C...	NOVA CRNJA	Ne	2.125.121,00
BMOZD: 0 PNBZR: BMODO: 0 PNBRO: Šifra: 120 Svrha: PROMET ROBE I USLUGA-MEDJUVEZNA POTR					

Broj naloga: 2 Total: 2.125.133,40

На слици је приказано више збирних slogova. Ако кликнете на други у горњем делу прозора у donjem će се приказати поједини slogovi (nalozi) tog збирног sloga. Кликком на одређени налог можемо га „Измјенити“, „Обрисати“ или „Додати налог“ том збирном slogu. Напомињемо да приликом измене у налогу морате кликнути на „Унеси измену“ – **иначе измена неће бити прихваћена**

The screenshot shows the 'ISPP Unos Naloga' application window with the 'Izmena naloga' dialog box open. The dialog is titled 'Izmena naloga' and contains the following fields:

- dužnik - nalogodavac:** budzet, Jagodina
- svrha plaćanja:** Promet robe i usluga -finalna potrosnja
- poverilac - primalac:** bolovanje, Beograd
- korisnik:** cabi cabi
- šifra plaćanja valuta:** 221 Din.
- iznos:** 35.600,00
- račun dužnika - nalogodavca:** 840 0000000618661 46
- model i poziv na broj (zaduženja):** 0
- račun poverioca - primaoca:** 840 0000000027660 83
- model i poziv na broj (odobrenja):** 97 3484848399291
- datum valute:** 24.12.2010
- hitno:** []

Buttons at the bottom of the dialog include 'Unesi izmenu' and 'Zatvori'. The background window shows a list of 'Zbirni slog' with columns for 'Status' and 'Ispravno'.

Ako želite da brišete ceo zbirni slog sa svim nalozima – kliknite na opciju „**Обриши zbirni slog**“

3.6. Import

Opcija programa koja omogućuje **import naloga** i šifarnika - dopušta da se u ISPP sistem za unos naloga **uvezu već pripremljeni nalozi u (.txt) formatu ili šifarnici banaka, opština, šifara plaćanja i plana računa u (.xml) formatu**. Potrebno je odabrati opciju vrste importa i „**Učitavanje iz fajla...**“

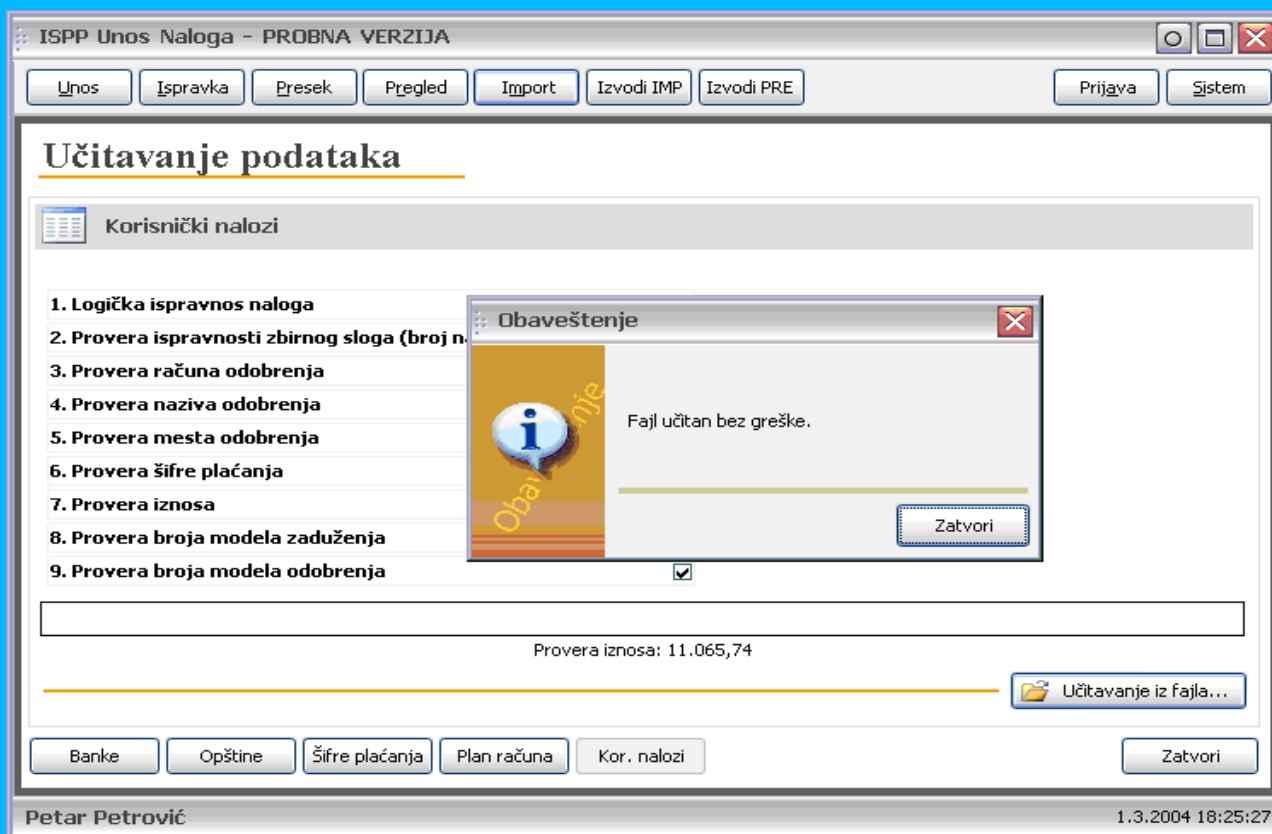
Kontrole koje će se sprovesti na nalozima su selektivne i moguće je uticati na njihov odabir. Treba napomenuti da će se u ISPP sistem za unos naloga **importovati i neispravni nalozi**. Takve naloge je kasnije moguće ispraviti sistemom za ispravku naloga.

The screenshot shows the 'Učitavanje podataka' dialog box with the following controls:

- Korisnički nalozi** (checked)
- 1. Logička ispravnos naloga (checked)
- 2. Provera ispravnosti zbirnog sloga (broj naloga i iznos) (checked)
- 3. Provera računa odobrenja (checked)
- 4. Provera naziva odobrenja (checked)
- 5. Provera mesta odobrenja (checked)
- 6. Provera šifre plaćanja (checked)
- 7. Provera iznosa (checked)
- 8. Provera broja modela zaduženja (checked)
- 9. Provera broja modela odobrenja (checked)

Buttons at the bottom include 'Banke', 'Opštine', 'Šifre plaćanja', 'Plan računa', 'Kor. nalozi', 'Učitavanje iz fajla...', and 'Zatvori'.

Уколико су импортовани налози у целости били коректни програм ће приказати слику која следи.

3.7. Preseci

Kada želimo da deo unetih naloga prosledimo na izvršenje sa glavnog ekrana aplikacije **odabraćemo opciju „Preseci“**. I ovde kao i kod ekrana za ispravku naloga možemo postaviti filter za pretragu i odabir naloga koji će ući u novoformirani presek. Nije potrebno odabrati sve zbirne slogove koji postoje (uneti ranije) već samo one koji su u tom trenutku interesantni. Ukoliko postoje zbirni **slogovi od prethodnih dana** i oni se mogu uvrstiti u presek koji se kreira. Naime, **svi nalози i zbirni slogovi dobiće tekući datum kada se kreira presek**. Na ovaj način je moguće unapred pripremiti naloge a pustiti ih na realizaciju onog datuma kada je to potrebno.

Opcija – **kreiraj file za export** kreiraće datoteku u **(.txt)** formatu na **disku koja nije zaštićena i koja se može importovati u sistem za unos naloga**. Na taj način smo kreirali šablon najčešće korišćenih naloga.

Formiranje preseka

Primeni filter:

Datum presek: RBDGD: RB: Račun nalogodavca:

Naziv:

	Račun	Naziv	Mesto	Datum	Br. Nal.	Ukupan iznos
☒	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	27.02.2004	900	123.189.652,66
☒	840 0000000030640 67	MOJ RACUN	BEOGRAD	01.03.2004	2	2.125.133,40
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☒	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☒	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	897	122.635.238,39
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66
☐	840 0000000030640 67	BUD@ET AP VOJVODINE	NOVI SAD	01.03.2004	900	123.189.652,66

Ukupno: 8999 Total: 1.233.467.245,73

Selektovano naloga: Selektovano total:

3.7.1. Potpisivanje i priprema naloga za slanje

Opcijom - **kreiraj presek** formira se pakovana, kriptovana i potpisana datoteka uz pomoć Smart kartice na kojoj je „sertifikat“ osobe koja je ovlašćena za izdavanje elektronskih naloga, za slanje UT. Na slici je prikazan postupak kreiranja preseka(paketa) broj 2. – unosom računa nalogodavca (ovde možete uneti budžetski račun – bez obzira da li u paketu šaljete i zbirne slogove ma teret drugi Vaši računa) i **čekiranjem** zbirnih slogova (**crveno obojeni**). Kada zatim kliknete na opciju „**kreiraj presek**“ pojavljuje se prozor gde unosite ime i destinaciju za izradu paketa broj 2. koji će posle kriptovanja dobiti ekstenziju **(.nal)**.

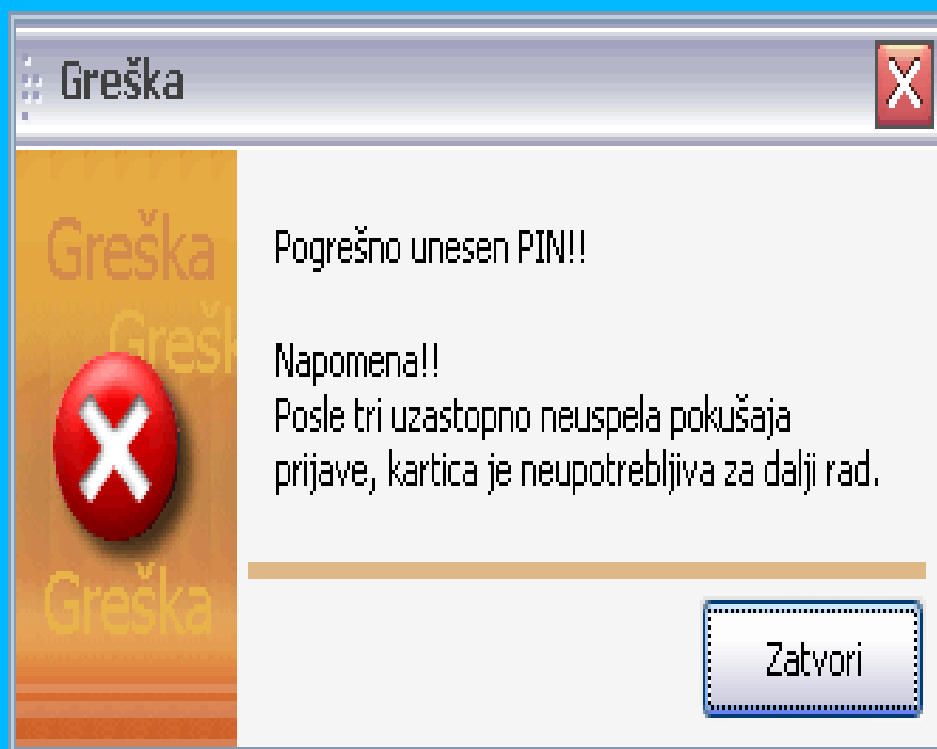
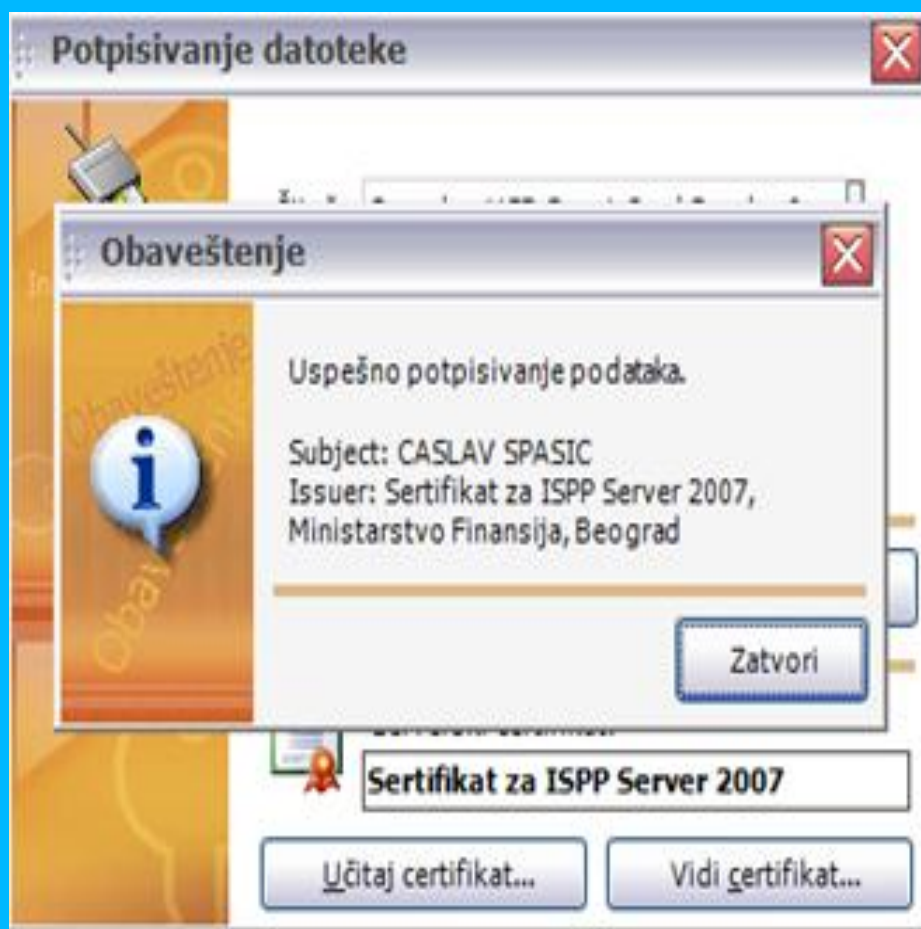
Zatim se pojavljuje prozor za unos **PIN-a sa kartice** koja će potpisivanjem izvršiti kriptovanje.U slučaju da ste uneli **PIN** a polje „**Potpishi**“ **nije „aktivno-plavo**“, morate SAMO prvi put uraditi povezivanje „**serverskog sertifikata 2007**“ i programa na sledeći način.

Kliknite na polje ispod, „serverski sertifikat“, pa na polje „učitaj sertifikat“, zatim dati putanju gde se sertifikat nalazi, a nalazi se u folderu „ISPP sertifikat“ na CD-u pod imenom „**Sertifikat za ISPP Server 2007.cer**“. Kliknite na njega dva puta i kada se u polju „Serverski sertifikat“ pojavi njegovo ime, polje „**Potpishi**“ **jeste „aktivno-plavo**“ i tada kliknite na „Potpishi“ i posle nekoliko sekundi pojaviće se prozor sa porukom o uspešnom potpisivanju i imenu i prezimenu lica sa kartice koje je obavilo potpisivanje.Od tog trenutka digitalni potpis prati podatke!

U ovom trenutku zgodno je napomenuti da se mora obratiti posebna pažnja pri rukovanju sa Smart karticama. Naime, **Smart kartica je medij koji sadrži digitalni sertifikat korisnika i kao takva ima u elektronskom plaćanju vrednost pečata i potpisa u klasičnom načinu plaćanja.**

U slučaju da ste pogrešno uneli broj PIN-a idobiće te poruku o tome i napomenu da se posle tri neuspela pokušaja – kartica zaključava i nije upotrebljiva za rad,dok se ne otključa u UT-u.

The screenshot displays the 'ISPP Unos Naloga' application window (Version: 1.0.1564.28353). The main window has a menu bar with buttons for 'Unos', 'Ispravka', 'Presek', 'Pregled', 'Import', 'Izvodi IMP', 'Prijava', and 'Sistem'. The 'Formiranje preseka' section contains input fields for 'Datum presek' (24.12.2010), 'RBDGD' (358), and 'RB' (2). Below these are fields for 'Naziv' (budzet, Jagodina) and a table with columns 'Račun' and 'Naziv'. A 'Račun nalogodavca:' section is partially visible. A 'Potpisivanje datoteke' dialog box is open, showing a smart card reader icon and the text 'Inuse'. The dialog includes fields for 'Čitač' (Gemplus USB Smart Card Reader 0), 'PIN' (masked with dots), 'Kartica' (Classic TPC), and 'CSP' (Microsoft Base Smart Card Crypto Provider). Buttons for 'Ser. Sertifikat >>', 'Potpiši', and 'Zatvori' are present. At the bottom of the main window, there are summary fields for 'Ukupno: 0' and 'Total: 0,00', and buttons for 'Vidi naloge...' and 'Zatvori'.

3.8 Pregled

Pregled preseka

Примени филтер: Filter... Štampa

Datum preseka: **1.3.2004** RBDGD: **61** RBDP: **2**

Datum	RBDP	Fajl	Račun	Naziv	Mesto	Broj Naloga	Ukupan iznos
01.03.2004 17:00	1	PROBA.NAL	840 0000000030640 67	MOJ RACUN	BEOGRAD	3	3.636,12
01.03.2004 18:00	2	PERA.NAL	840 0000000030640 67	MOJ RACUN	BEOGRAD	2702	371.694.091,38

Ukupno: 2705 Total: 371.697.727,...

Račun	Naziv	Mesto	Datum	Broj Naloga	Ukupan iznos
⊖ Kreirao: Petar Petrović					
840 000000003064...	BUD@ET AP VOJVO...	NOVI SAD	27.02.2004 20:54	900	123.189.652,66
840 000000003064...	MOJ RACUN	BEOGRAD	01.03.2004 00:00	2	2.125.133,40
840 000000003064...	BUD@ET AP VOJVO...	NOVI SAD	01.03.2004 00:16	900	123.189.652,66
840 000000003064...	BUD@ET AP VOJVO...	NOVI SAD	01.03.2004 07:48	900	123.189.652,66

Ukupno: 2702 Total: 371.694.091,38

 [Datum preseka] jednako 1.3.2004

U opciji pregled možemo svakog trenutka videti koje preseke(pakete) imamo formirane – pod kojim brojem, imenom, na teret kog računa itd...

Klikom u gornjem delu prozora na određeni presek – u donjem se prikazuju pripadajući zbirni slogovi. Klikom na određeni zbirni slog možemo videti pripadajuće naloge.

Štampa se može obaviti na više načina..

Opcija „Vraćanje preseka u ispravku“ se koristi samo ako poslednji formirani presek(paket) već nije poslat u UT !!!

Ovo se koristi kada se, prilikom kontrole i štampe naloga iz paketa, utvrdi da postoje greške u pogledu računa, iznosa ili se odustaje od plaćanja.

Klikom na presek broj 2. i potvrdom da to želimo – paket se briše a zbirni slogovi su **opet dostupni u opciji „Ispravka“**

Naime, prilikom kreiranja preseka zbirni slogovi postaju „nedostupni“ (nema ih više u „Ispravkama“) i njima i njihovim nalozima **se ne može prići – sve dok se postupkom „Vraćanja...“ ne vrate u „Ispravku“ i postanu dostupni !**

Upravo se tada dešavaju greške....Naime brojač borja paketa svakog dana kreće od 1. pa 2. Pa 3. Itd...

Ako „vratite presek u Ispravku“ – morate znati da je brojač vraćen za -1.

Primer:

Ako ste formirali 5. Paket i zatim svesno ili nesvesno taj paket vratili u ispravku – stanje brojača je 4. !

Kada zatim formirate sledeći paket on dobija ponovo broj 5. a Vi mislite da formirate paket broj 6. !

Kada potom pošaljete taj paket – dobijate informaciju „**Nekorektan broj paketa. Već poslat paket kao poslednji**“.

Tada morate obrisati taj 5. Paket – vraćanjem u Ispravku – **pa formirati ponovo 5. Paket sa jednim nalogom** – Takozvani „lazni paket“. **Taj paket nećemo poslati !**

Zatim formiramo zaista paket broj 6, sa ispravnim nalozima i šalјemo ga...!

Tek tada – dobićemo ispravan odgovor...

Kartica koja je potpisala presek – mora da ga i pošalје...

Slanje preseka mora da je u redosledu.....1,2,,3,4.....itd,inače će te dobiti poruku o grešci !

Ponovnim slanjem već učitаног броја paketa – paket će biti odbijen, nalozi se neće učitati duplo !

3.9 Izvodi korisnika *N E V A Ź I O D J U N A 2006 *****

4. Umesto zaključka

Svi formati slogova za razmenu podataka izmedju UT-a i korisnika dati su po standardima UT-a. Ti standardi su sastavni deo ovog uputstva.

4.1. Neophodni hardversko softverski preduslovi ISPP paketa za offline unos naloga

4.1.1. Herdverski preduslovi

- Pentium III ili više
- 64 MB memorije
- 200 MB memorije
- modem (minimum) 14.400 bps
- SmartCard Reader sa odgovarajućim driver-om

4.1.2. Softverski preduslovi

- Windows XP(+SP3), Vista ili Windows 7
- ISPP paket dobija se od strane UT-a
- Smart Kartica dobijena od strane UT-a